

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра піротехнічної та спеціальної підготовки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної

та методичної роботи

к.психол.н., професор

_____ О.О. Назаров

« ____ » _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.2.14./2.2.13. Основи спеціальної та військової підготовки

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань _____ **26 «Цивільна безпека»** _____

(шифр і назва галузі знань (напряму підготовки))

спеціальність _____ **261 «Пожежна безпека»** _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____ **пожежна безпека / пожежегасіння та аварійно-рятувальні роботи** _____

(назва спеціалізації)

факультет _____ **оперативно-рятувальних сил, пожежної безпеки** _____

(назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма варіативної дисципліни «Основи спеціальної та військової
(назва навчальної дисципліни)
підготовки» для курсантів та студентів в галузі знань 26 «Цивільна безпека» зі
спеціальності 261 «Пожежна безпека». «___» _____ 2017 року – 45 с.

Розробники: Начальник кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки,
к.т.н., доцент, полковник служби ЦЗ Толкунов І.О.;

Доцент кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки, к.т.н.,
доцент Іванець Г.В.;

Старший викладач кафедри піротехнічної та спеціальної
підготовки, к.н.держ.упр., підполковник служби ЦЗ
Вавренюк С.А.;

Викладач кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки,
капітан служби ЦЗ Кулик Я.С.
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
піротехнічної та спеціальної підготовки
Протокол від «___» _____ 2017 року № ___

Начальник кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки

_____ І.О. Толкунов
(підпис) (прізвище та ініціали)
«___» _____ 2017 року

Схвалено вченою радою факультету цивільного захисту
Протокол від «___» _____ 2017 року № ___

Голова вченої ради факультету цивільного захисту

_____ М.М. Удянський
(підпис) (прізвище та ініціали)
«___» _____ 2017 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 7	Галузь знань <u>26 «Цивільна безпека»</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
	Напрямок підготовки <u>«Пожежна безпека»</u> (шифр і назва)		
Модулів 5	Спеціальність (професійне спрямування): <u>261 «Пожежна безпека»</u> («Фахівець з протипожежної безпеки»)	Рік підготовки:	
Змістових модулів 9		2017-2018-й	2017-2018-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>не має</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин 210		2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 4,5 самостійної роботи студента 5,5	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		18 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		78 год.	10 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		114 год.	192 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
Вид контролю:			
диф. залік	диф. залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання
курсанти – 96/114;
студенти – 96/114;
для заочної форми навчання – 18/192.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у майбутніх фахівців з базовою вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з питань стройовій злагоженості підрозділу, дотриманню порядку, зміцненню дисципліни, основам поведження із стрілецькою зброєю, орієнтуванню на місцевості та впевненості дій в складних екстремальних ситуаціях, пов'язаних з поведженням з вибухонебезпечними пристроями та речовинами, використовувати індивідуальні та колективні засоби захисту, прилади радіаційної, хімічної та біологічної розвідки; організувати захист особового складу та населення від небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного характеру під час надзвичайних ситуацій в мирний та воєнний час, підготувати офіцера, який знає та постійно користується вимогами Статутів ЗС України та нормативними актами ДСНС України. Дисципліна формує у слухачів сукупність знань, вмінь і уявлень щодо успішного виконання службових завдань в умовах надзвичайних ситуацій та повсякденної служби, призначена для підготовки фахівців, які знають види і зміст топографічних карт, уміють швидко і правильно оцінювати по них тактичні властивості місцевості, впевнено орієнтуються на місцевості в різних умовах, здатні видавати цілевказівки при управлінні і уміло розробляти графічні документи.

Завдання: навчити майбутніх фахівців користуватися у службовій діяльності та повсякденному житті законодавчими актами ДСНС України, методикою проведення занять, вмінні складати, читати та працювати з бойовими графічними документами, поводитися із стрілецькою зброєю, знати класифікацію, властивості та заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами, використанню індивідуальних засобів захисту в надзвичайних ситуаціях радіаційного, хімічного та біологічного характеру, сформуванню вміння щодо використання методів та технічних засобів радіаційної, хімічної та біологічної розвідки і дозиметричного контролю, розвивати організаторські та управлінські здібності, вольові якості та впевненість у собі при організації та проведенні заходів щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій радіаційного, хімічного та біологічного характеру в мирний та воєнний час.

У результаті вивчення навчальної дисципліни курсант (студент) повинен

Знати:

- загальні поняття з питань інженерного забезпечення та заходів безпеки при виявленні вибухонебезпечних предметів і речовин та роботи з ними;
- різновиди і тактичні властивості місцевості, її вплив на дії підрозділів при виконанні службових завдань;
- номенклатуру топографічних карт, системи координат, визначення по карті прямокутних та географічних координат;
- основні способи орієнтування на місцевості, визначення відстаней, протяжність маршрутів;

- методику вивчення і оцінку по карті тактичних властивостей місцевості;
- вимоги Статутів Збройних Сил України з питань організації служби;
- основи стрільби зі стрілецької зброї та будови пістолету Макарова і автомату Калашникова;
- порядок розбирання, зборки, огляду, чистки та змащування пістолету Макарова і автомату Калашникова;
- основи організації та проведення стрільб зі стрілецької зброї та метання ручних гранат;
- заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та боєприпасами;
- форми і методи роботи командира по підтримці внутрішнього порядку в підрозділі;
- методику проведення занять зі стройової підготовки та порядок проведення стройового огляду в підрозділі;
- організацію виконання основних завдань радіаційного, хімічного та біологічного захисту в надзвичайних ситуаціях;
- класифікацію, основні властивості токсичних хімічних і біологічних речовин, засоби і способи захисту від них;
- вражаючі фактори ядерного вибуху, їх характеристики та захист від вражаючих факторів;
- особливості та технології використання внутрішньоядерної енергії;
- класифікацію дозиметричних приладів, методів та технічних засобів радіаційної, хімічної та біологічної розвідки і дозиметричного контролю;
- методи розрахунку щодо прогнозування наслідків радіаційного та хімічного зараження.

Вміти:

- забезпечити заходи безпеки під час проведення робіт з інженерного забезпечення при виявленні вибухонебезпечних предметів та речовин;
- читати топографічні карти та виконувати вимірювання з них, вміти давати цілевказання, визначити координати об'єктів (цілей) з карти і наносити їх на карту за координатами; орієнтуватися на місцевості, пересуватися на ній за азимутом та за допомогою карти вдень і вночі;
- готувати карту до роботи, складати схеми (плани);
- забезпечувати заходи безпеки під час поводження зі стрілецькою зброєю;
- виконувати прийоми та привила стрільби з пістолету Макарова;
- виконувати прийоми та привила стрільби з автомату Калашникова;
- застосовувати на службі і в повсякденному житті вимоги статутів, положень, підтримувати бойову готовність підрозділу;
- виконувати прийоми одиночної стройової підготовки, діяти в складі відділення і взводу, проводити заняття зі стройової підготовки та стройовий огляд в підрозділах ДСНС;
- точно виконувати та правильно застосовувати положення Статутів при

несенні внутрішньої, гарнізонної і вартової служб;

- методично правильно організовувати і проводити заняття з підлеглими;
- практично здійснювати заходи захисту підрозділів цивільного захисту та населення в умовах радіоактивного, хімічного та біологічного забруднення;
- здійснювати оцінку та прогнозування обстановки в надзвичайних ситуаціях радіаційного, хімічного та біологічного характеру в мирний та воєнний час;
- практично користуватися приладами радіаційної та хімічної розвідки, засобами індивідуального та колективного захисту;
- діяти в умовах зараження радіоактивними, отруйними та небезпечними хімічними речовинами;
- розраховувати глибину можливого забруднення, площу та ступінь забруднення у наслідок викиду небезпечних хімічних речовин;
- прогнозувати наслідки радіаційного та хімічного зараження.

Мати уявлення про:

- види, призначення, правила розробки та оформлення бойових графічних документів, порядок їх складання та ведення;
- виховувати та вчити підлеглих в дусі неухильного виконання вимог Статутів, розвивати свідоме відношення до виконання військового обов'язку по захисту України;
- біологічну дію іонізуючого випромінювання;
- принципи побудови та особливості роботи водо-водяних ядерних реакторів та реакторів великої потужності каналних, склад ядерного палива та ядерний паливний цикл.

2. Програма навчальної дисципліни

3.1. Програма навчальної дисципліни для спеціальності пожежна безпека, спеціалізація фахівець з протипожежної безпеки (курсанти)

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ.

Змістовий модуль 1. Вибухові пристрої, суміші та речовини.

Організація проведення піротехнічних робіт.

Тема 1.1. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними.

Вибухові суміші та речовини. Класифікація вибухових речовин. Основні властивості деяких вибухових речовин. Заходи безпеки при поводженні з ними.

Вибухові речовини, що застосовуються в народному господарстві. Особливості їхнього застосування.

Тема 1.2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки.

Правила перевезення, збереження вибухових речовин і засобів підриву. Правила знищення вибухових речовин і засобів підриву. Порядок очищення місцевості від вибухонебезпечних предметів. Заходи безпеки при проведенні робіт.

Тема 1.3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки.

Піротехнічні засоби: призначення, класифікація. Освітлювальні та сигнальні засоби ближньої дії. Імітаційні засоби. Види феєрверків, устрій та призначення. Сумісне зберігання боєприпасів та піротехнічних засобів. Дії службовців цивільного захисту щодо виконання заходів безпеки при виявленні вибухонебезпечних предметів та речовин.

МОДУЛЬ 2. ТОПОГРАФІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Змістовий модуль 2. Топографічні карти та їх використання підрозділами ДСНС України.

Тема 2.1. Топографічне забезпечення.

Тактичні властивості місцевості та їх вплив на виконання завдань ДСНС.

Тема 2.2. Поняття про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт.

Призначення та масштабність топографічних карт. Системи поділення карти, нумерація та позначення рядів.

Тема 2.3. Зображення місцевості та вимірювання відстані та площ на топографічних картах.

Система топографічних умовних знаків. Масштабні та позамасштабні умовні знаки. Умовні знаки населених пунктів, умовні позначення шляхової мережі та шляхових споруд. Позначення ґрунтово-рослинного покриву. Гідрографія та гідротехнічні споруди. Вимірювання відстані та площі за топографічною картою. Читання топографічної карти її умовних знаків та визначення рельєфу місцевості.

Тема 2.4. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах.

Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах. Визначення крутості схилів. Взаємне перевищення точок. Визначення за картою взаємовидимості між точками.

Тема 2.5. Прямокутні та географічні координати об'єктів.

Плоскі прямокутні координати, їх геометрична сутність. Координатна сітка на топографічних картах. Визначення плоских прямокутних координат для заданої точки на карті. Знаходження точки на карті по її координатах. Повні, неповні скороченні координати об'єктів. Поняття про географічні координати, їх сутність. Визначення географічних координат об'єктів по топографічній карті та нанесення об'єктів на топографічну карту по їх координатах.

Тема 2.6. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.

Система топографічних умовних знаків. Визначення дирекційних кутів і азимутів. Поняття істинного та магнітного азимуту. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута. Магнітне схилення, зближення меридіанів, поправка напрямку.

Змістовий модуль 3. Орієнтування на місцевості. Складання схеми місцевості за картою.

Тема 3.1. Сутність і способи орієнтування.

Визначення сторін горизонту різними способами. Визначення азимутів, напрямку. Орієнтири і їх використання на місцевості. Орієнтування за лініями місцевості, напрямку на орієнтир та компасу. Визначення відстаней до орієнтирів. Використання орієнтирів під час руху на місцевості.

Тема 3.2. Рух за азимутом. Вибір маршруту для руху за азимутом, обхід перешкод.

Організація і техніка руху за азимутом. Вибір маршруту для руху за азимутом, обхід перешкод. Орієнтування та рух на місцевості по карті. Визначення точки стояння. Вимір кутів за допомогою компаса, бінокля та кутовим розмірам предметів. Особливості руху за азимутом вночі.

Тема 3.3. Бойові графічні документи. Правила креслення схем місцевості.

Загальні правила вивчення та оцінки місцевості, умови спостереження на місцевості, захисні властивості місцевості і характеру ґрунтів. Види бойових графічних документів. Складання схеми місцевості. Правила креслення схем місцевості. Складання схеми місцевості за картою.

МОДУЛЬ 3. ОСНОВИ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Змістовий модуль 4. Вимоги статутів Збройних сил та ДСНС

України.

Тема 4.1. Сутність дисципліни в ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС.

Військова та службова дисципліна. Сутність та шляхи досягнення дисципліни в підрозділах ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників. Форми і методи роботи командира підрозділу по підтримці внутрішнього порядку та службової дисципліни.

Тема 4.2. Наряди на внутрішню службу. Обов'язки осіб добового наряду.

Добовий наряд, його призначення, чисельність та озброєння. Черговий підрозділ, наряд на роботи та їх призначення. Порядок призначення нарядів та звітність щодо них.

Тема 4.3. Підйом за бойовою тривою і збір.

Дії особового складу за сигналом «Збір». Розподіл місць та часу при отриманні озброєння та приведенні підрозділу до бойової готовності. Постановка завдань, розподіл сил та засобів щодо виконання поставлених завдань.

Змістовий модуль 5. Стрйові прийоми та рух без зброї.

Тема 5.1. Стрйові прийоми на місці.

Стрйове положення. Повороти на місці. Зняття та надягання головного убору.

Тема 5.2. Рух стройовим та похідним кроком. Повороти під час руху.

Рух стройовим кроком. Рух похідним кроком. Застосування стройового та похідного кроку підрозділами ДСНС України. Порядок виконання поворотів під час руху. Особливості виконання команд «Півоберта право-РУЧ» та «Півоберта ліво-РУЧ».

Тема 5.3. Військове вітання та вихід із строю.

Виконання військового вітання без зброї на місці та під час руху. Вихід із строю, повернення в стрій та підхід до начальника.

Тема 5.4. Розгорнутий та похідний стрій.

Розгорнутий та похідний стрій відділення та взводу. Дії відділення у розгорнутому строю. Дії відділення у похідному строю. Шиккування взводу на місці в колону по три (чотири). Розмикання та змикання взводу. Перешикування взводу з однієї шеренги в дві та назад. Зміна напрямку руху взводу в похідному строю.

МОДУЛЬ 4. ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА

Змістовий модуль 6. Основи стрільби та поводження зі стрілецькою зброєю.

Тема 6.1. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї.

Предмет, задачі та основні складові предмету. Історія та перспективи розвитку стрілецької зброї. Основні види стрілецької зброї. Огляд стрілецької зброї, яка стоїть на озброєнні в Україні та в інших державах. Основні відомості з внутрішньої та зовнішньої балістики. Розсіювання куль при стрілянині. Влучність та купчастість стрілянини. Дійсність стрілянини. Калібр.

Тема 6.2. Заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та боєприпасами.

Заходи безпеки при вивченні матеріальної частини зброї. Заходи безпеки при чистці зброї. Заходи безпеки при перевезенні та перенесенні зброї. Заходи безпеки при проведенні навчально-тренувальних стрільб. Огляд зброї та приладдя.

Тема 6.3. Призначення, бойові характеристики та загальна будова автомата Калашникова.

Призначення, бойові характеристики та загальна будова автомата Калашникова. Призначення та будова частин на механізмів автомата. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Затримки при стрілянині з автомата та способи їх усунення. Чистка та змазування автомата. Прийоми та привила стрільби з автомата Калашникова.

Тема 6.4. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та привила стрільби з автомата Калашникова.

Заходи безпеки при вивченні матеріальної частини автомата Калашникова. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та привила стрільби з автомата Калашникова. Затримки при стрілянині з автомата та способи їх усунення.

Тема 6.5. Призначення та бойові характеристики пістолету Макарова.

Призначення та бойові характеристики пістолету Макарова. Призначення основних частин і механізмів пістолету Макарова. Призначення приладдя до пістолету. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Огляд, чистка та змащування пістолету. Затримки при стрілянині з пістолету та способи їх усунення. Приведення пістолету до нормального бою. Прийоми та правила стрільби з пістолету Макарова.

Тема 6.6. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та правила стрільби з пістолету Макарова.

Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та правила стрільби з пістолету Макарова.

Змістовий модуль 7. Виконання вправ зі стрілецькою зброєю та ручними гранатами.

Тема 7.1. Ручні гранати. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.

Призначення, бойові характеристики та загальна будова ручних осколочних гранат. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.

Тема 7.2. Виконання вправ з неповного розбирання та зборки автомата Калашникова.

Заходи безпеки при вивченні матеріальної частини автомата Калашникова. Відпрацювання вправ з розбирання та зборки автомата Калашникова.

Тема 7.3. Відпрацювання прийомів та правил стрільби з автомата Калашникова.

Відпрацювання прийомів та правил стрільби з автомата Калашникова. Заходи безпеки при проведенні навчально-тренувальних стрільб з автомата Калашникова.

Тема 7.4. Виконання вправ стрільби з автомата Калашникова та кидання ручних гранат.

Заходи безпеки при киданні ручних гранат. Виконання вправ з кидання ручних гранат. Заходи безпеки при проведенні навчально-тренувальних стрільб з автомата Калашникова. Виконання вправ стрільби з автомата Калашникова.

МОДУЛЬ 5. РАДІАЦІЙНИЙ, ХІМІЧНИЙ ТА БІОЛОГІЧНИЙ ЗАХИСТ

Змістовий модуль 8. Дозиметрія та радіаційна безпека, хімічний та біологічний захист.

Тема 8.1. Сутність та основні показники радіоактивності.

Сутність радіоактивності та ядерні реакції. Основні показники радіоактивності. Природні та штучні джерела радіоактивності.

Тема 8.2. Особливості та технології використання внутріядерної енергії.

Загальна характеристика та вражаючі чинники ядерної зброї. Побудова ядерного реактора. Класифікація ядерних енергетичних установок. Радіаційна аварія.

Тема 8.3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Заходи захисту від радіоактивного забруднення.

Вплив іонізуючого випромінювання на живі організми. Заходи захисту від радіоактивного забруднення. Аварії з викидом радіоактивних речовин у навколишнє середовище. Радіаційна безпека.

Тема 8.4. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактору) на радіаційно-небезпечних об'єктах.

Загальні відомості про оцінку радіаційної обстановки. Основні терміни і визначення. Методика оцінки радіаційної обстановки.

Тема 8.5. Класифікація, маркування та токсичність небезпечних хімічних речовин.

Сигнальні кольори та знаки безпеки. Розпізнавальне фарбування, знаки й маркувальні щитки трубопроводів промислових підприємств. Розпізнавальне фарбування спеціальних цистерн для перевезення НХР. Маркування небезпечних вантажів. Аварійні картки НХР. Бойові токсичні хімічні речовини. Вплив хімічної зброї. Біологічні засоби ураження.

Тема 8.6. Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО).

Методика прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті. Розв'язання прикладу рішення розрахунково-графічної роботи.

Змістовий модуль 9. Засоби індивідуального захисту від радіаційних та небезпечних хімічних речовин. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.

Тема 9.1. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3а.

Призначення, улаштування і підбір по розміру ЗЗК. Порядок виконання нормативу № 3а.

Тема 9.2. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3б.

Порядок виконання нормативу № 3б. Практичне виконання нормативу № 3б.

Тема 9.3. Дії особового складу в середовищі навчальних отруйних речовин. Відпрацювання нормативу № 2.

Користування пошкодженим протигазом у забрудненому повітрі.

Тема 9.4. Відпрацювання методик самогасіння й гасіння палаючої людини.

Класифікація та характеристика запальних речовин. Заходи щодо захисту від запальних речовин. Відпрацювання техніки самогасіння. Відпрацювання дій особового складу під час застосування запалювальних речовин.

Тема 9.5. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.

Призначення, устрій приладу ДП-5В. Порядок підготовки і роботи з приладом ДП-5В. Призначення та устрій ВПХР. Прийоми роботи з ВПХР.

Сучасні засоби дозиметричного контролю. Використання по призначенню дозиметру-радіометру універсального МКС-У. Порядок роботи з дозиметром-радіометром МКС-05 “ТЕРРА”.

Тема 9.6. Проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Комплексне заняття.

Порядок та способи надання першої медичної допомоги потерпілим та їх транспортування. Закріплення навичок орієнтування на місцевості, руху по азимуту, здійснення маршруту. Користування засобами індивідуального захисту органів дихання та шкіри. Використання засобів радіаційної та хімічної розвідки. Правила та прийоми гасіння палаючої панікуючої людини. Засоби, які застосовують для спеціальної обробки особового складу та техніки в підрозділах.

3.2. Програма навчальної дисципліни для спеціальності пожежна безпека, спеціалізація фахівець з протипожежної безпеки (студенти)

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ.

Змістовий модуль 1. Вибухові пристрої, суміші та речовини. Організація проведення піротехнічних робіт.

Тема 1.1. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними.

Вибухові суміші та речовини. Класифікація вибухових речовин. Основні властивості деяких вибухових речовин. Заходи безпеки при поводженні з ними.

Вибухові речовини, що застосовуються в народному господарстві. Особливості їхнього застосування.

Тема 1.2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки.

Правила перевезення, збереження вибухових речовин і засобів підриву. Правила знищення вибухових речовин і засобів підриву. Порядок очищення місцевості від вибухонебезпечних предметів. Заходи безпеки при проведенні робіт.

Тема 1.3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки.

Піротехнічні засоби: призначення, класифікація. Освітлювальні та сигнальні засоби ближньої дії. Імітаційні засоби. Види феєрверків, устрій та призначення. Сумісне зберігання боєприпасів та піротехнічних засобів. Дії службовців цивільного захисту щодо виконання заходів безпеки при виявленні вибухонебезпечних предметів та речовин.

МОДУЛЬ 2. ТОПОГРАФІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Змістовий модуль 2. Топографічні карти та їх використання підрозділами ДСНС України.

Тема 2.1. Топографічне забезпечення.

Тактичні властивості місцевості та їх вплив на виконання завдань ДСНС.

Тема 2.2. Поняття про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт.

Призначення та масштабність топографічних карт. Системи поділення карти, нумерація та позначення рядів.

Тема 2.3. Зображення місцевості та вимірювання відстані та площ на топографічних картах.

Система топографічних умовних знаків. Масштабні та позамасштабні умовні знаки. Умовні знаки населених пунктів, умовні позначення шляхової мережі та шляхових споруд. Позначення ґрунтово-рослинного покриву. Гідрографія та гідротехнічні споруди. Вимірювання відстані та площі за топографічною картою. Читання топографічної карти її умовних знаків та визначення рельєфу місцевості.

Тема 2.4. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах.

Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах. Визначення крутості схилів. Взаємне перевищення точок. Визначення за картою взаємовидимості між точками.

Тема 2.5. Прямокутні та географічні координати об'єктів.

Плоскі прямокутні координати, їх геометрична сутність. Координатна сітка на топографічних картах. Визначення плоских прямокутних координат для заданої точки на карті. Знаходження точки на карті по її координатах. Повні, неповні скороченні координати об'єктів. Поняття про географічні координати, їх сутність. Визначення географічних координат об'єктів по топографічній карті та нанесення об'єктів на топографічну карту по їх координатах.

Тема 2.6. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.

Система топографічних умовних знаків. Визначення дирекційних кутів і азимутів. Поняття істинного та магнітного азимуту. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута. Магнітне схилення, зближення меридіанів, поправка напрямку.

Змістовий модуль 3. Орієнтування на місцевості. Складання схеми місцевості за картою.

Тема 3.1. Сутність і способи орієнтування.

Визначення сторін горизонту різними способами. Визначення азимутів, напрямку. Орієнтири і їх використання на місцевості. Орієнтування за лініями місцевості, напрямку на орієнтир та компасу. Визначення відстаней до орієнтирів. Використання орієнтирів під час руху на місцевості.

Тема 3.2. Рух за азимутом. Вибір маршруту для руху за азимутом, обхід перешкод.

Організація і техніка руху за азимутом. Вибір маршруту для руху за азимутом, обхід перешкод. Орієнтування та рух на місцевості по карті.

Визначення точки стояння. Вимір кутів за допомогою компаса, бінокля та кутовим розмірам предметів. Особливості руху за азимутом вночі.

Тема 3.3. Бойові графічні документи. Правила креслення схем місцевості.

Загальні правила вивчення та оцінки місцевості, умови спостереження на місцевості, захисні властивості місцевості і характеру ґрунтів. Види бойових графічних документів. Складання схеми місцевості. Правила креслення схем місцевості. Складання схеми місцевості за картою.

МОДУЛЬ 3. ОСНОВИ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Змістовий модуль 4. Вимоги статутів Збройних сил та ДСНС

України.

Тема 4.1. Сутність дисципліни в ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС.

Військова та службова дисципліна. Сутність та шляхи досягнення дисципліни в підрозділах ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників. Форми і методи роботи командира підрозділу по підтримці внутрішнього порядку та службової дисципліни.

Тема 4.2. Наряди на внутрішню службу. Обов'язки осіб добового наряду.

Добовий наряд, його призначення, чисельність та озброєння. Черговий підрозділ, наряд на роботи та їх призначення. Порядок призначення нарядів та звітність щодо них.

Тема 4.3. Підйом за бойовою тривою і збір.

Дії особового складу за сигналом «Збір». Розподіл місць та часу при отриманні озброєння та приведенні підрозділу до бойової готовності. Постановка завдань, розподіл сил та засобів щодо виконання поставлених завдань.

Змістовий модуль 5. Стройові прийоми та рух без зброї.

Тема 5.1. Стройові прийоми на місці.

Стройове положення. Повороти на місці. Зняття та надягання головного убору.

Тема 5.2. Рух стройовим та похідним кроком. Повороти під час руху.

Рух стройовим кроком. Рух похідним кроком. Застосування стройового та похідного кроку підрозділами ДСНС України. Порядок виконання поворотів під час руху. Особливості виконання команд «Півоберта право-РУЧ» та «Півоберта ліво-РУЧ».

Тема 5.3. Військове вітання та вихід із строю.

Виконання військового вітання без зброї на місці та під час руху. Вихід із строю, повернення в стрій та підхід до начальника.

Тема 5.4. Розгорнутий та похідний стрій.

Розгорнутий та похідний стрій відділення та взводу. Дії відділення у розгорнутому строю. Дії відділення у похідному строю. Шиккування взводу на

місці в колону по три (чотири). Розмикання та змикання взводу. Перешикування взводу з однієї шеренги в дві та назад. Зміна напрямку руху взводу в похідному строю.

МОДУЛЬ 4. ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА

Змістовий модуль 6. Основи стрільби та поводження зі стрілецькою зброєю.

Тема 6.1. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї.

Предмет, задачі та основні складові предмету. Історія та перспективи розвитку стрілецької зброї. Основні види стрілецької зброї. Огляд стрілецької зброї, яка стоїть на озброєнні в Україні та в інших державах. Основні відомості з внутрішньої та зовнішньої балістики. Розсіювання куль при стрілянині. Влучність та купчастість стрілянини. Дійсність стрілянини. Калібр.

Тема 6.2. Заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та боєприпасами.

Заходи безпеки при вивченні матеріальної частини зброї. Заходи безпеки при чистці зброї. Заходи безпеки при перевезенні та перенесенні зброї. Заходи безпеки при проведенні навчально-тренувальних стрільб. Огляд зброї та приладдя.

Тема 6.3. Призначення, бойові характеристики та загальна будова автомата Калашникова.

Призначення, бойові характеристики та загальна будова автомата Калашникова. Призначення та будова частин на механізмів автомата. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Затримки при стрілянині з автомата та способи їх усунення. Чистка та змазування автомата. Прийоми та привила стрільби з автомата Калашникова.

Тема 6.4. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та привила стрільби з автомата Калашникова.

Заходи безпеки при вивченні матеріальної частини автомата Калашникова. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та привила стрільби з автомата Калашникова. Затримки при стрілянині з автомата та способи їх усунення.

Тема 6.5. Призначення та бойові характеристики пістолету Макарова.

Призначення та бойові характеристики пістолету Макарова. Призначення основних частин і механізмів пістолету Макарова. Призначення приладдя до пістолету. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Огляд, чистка та змащування пістолету. Затримки при стрілянині з пістолету та способи їх усунення. Приведення пістолету до нормального бою. Прийоми та привила стрільби з пістолету Макарова.

Тема 6.6. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та привила стрільби з пістолету Макарова.

Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та привила стрільби з пістолету Макарова.

Змістовий модуль 7. Виконання вправ зі стрілецькою зброєю та ручними гранатами.

Тема 7.1. Ручні гранати. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.

Призначення, бойові характеристики та загальна будова ручних осколочних гранат. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.

Тема 7.2. Виконання вправ з неповного розбирання та зборки автомата Калашникова.

Заходи безпеки при вивченні матеріальної частини автомата Калашникова. Відпрацювання вправ з розбирання та зборки автомата Калашникова.

Тема 7.3. Відпрацювання прийомів та правил стрільби з автомата Калашникова.

Відпрацювання прийомів та правил стрільби з автомата Калашникова. Заходи безпеки при проведенні навчально-тренувальних стрільб з автомата Калашникова.

Тема 7.4. Виконання вправ стрільби з автомата Калашникова та кидання ручних гранат.

Заходи безпеки при киданні ручних гранат. Виконання вправ з кидання ручних гранат. Заходи безпеки при проведенні навчально-тренувальних стрільб з автомата Калашникова. Виконання вправ стрільби з автомата Калашникова.

МОДУЛЬ 5. РАДІАЦІЙНИЙ, ХІМІЧНИЙ ТА БІОЛОГІЧНИЙ ЗАХИСТ

Змістовий модуль 8. Дозиметрія та радіаційна безпека, хімічний та біологічний захист.

Тема 8.1. Сутність та основні показники радіоактивності.

Сутність радіоактивності та ядерні реакції. Основні показники радіоактивності. Природні та штучні джерела радіоактивності.

Тема 8.2. Особливості та технології використання внутріядерної енергії.

Загальна характеристика та вражаючі чинники ядерної зброї. Побудова ядерного реактора. Класифікація ядерних енергетичних установок. Радіаційна аварія.

Тема 8.3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Заходи захисту від радіоактивного забруднення.

Вплив іонізуючого випромінювання на живі організми. Заходи захисту від радіоактивного забруднення. Аварії з викидом радіоактивних речовин у навколишнє середовище. Радіаційна безпека.

Тема 8.4. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактору) на радіаційно-небезпечних об'єктах.

Загальні відомості про оцінку радіаційної обстановки. Основні терміни і визначення. Методика оцінки радіаційної обстановки.

Тема 8.5. Класифікація, маркування та токсичність небезпечних хімічних речовин.

Сигнальні кольори та знаки безпеки. Розпізнавальне фарбування, знаки й маркувальні щитки трубопроводів промислових підприємств. Розпізнавальне фарбування спеціальних цистерн для перевезення НХР. Маркування небезпечних вантажів. Аварійні картки НХР. Бойові токсичні хімічні речовини. Вплив хімічної зброї. Біологічні засоби ураження.

Тема 8.6. Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО).

Методика прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті. Розв'язання прикладу рішення розрахунково-графічної роботи.

Змістовий модуль 9. Засоби індивідуального захисту від радіаційних та небезпечних хімічних речовин. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.

Тема 9.1. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3а.

Призначення, улаштування і підбір по розміру ЗЗК. Порядок виконання нормативу № 3а.

Тема 9.2. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3б.

Порядок виконання нормативу № 3б. Практичне виконання нормативу № 3б.

Тема 9.3. Дії особового складу в середовищі навчальних отруйних речовин. Відпрацювання нормативу № 2.

Користування пошкодженим протигазом у забрудненому повітрі.

Тема 9.4. Відпрацювання методик самогасіння й гасіння палаючої людини.

Класифікація та характеристика запальних речовин. Заходи щодо захисту від запальних речовин. Відпрацювання техніки самогасіння. Відпрацювання дій особового складу під час застосування запалювальних речовин.

Тема 9.5. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.

Призначення, устрій приладу ДП-5В. Порядок підготовки і роботи з приладом ДП-5В. Призначення та устрій ВПХР. Прийоми роботи з ВПХР. Сучасні засоби дозиметричного контролю. Використання по призначенню дозиметру-радіометру універсального МКС-У. Порядок роботи з дозиметром-радіометром МКС-05 "ТЕРРА".

Тема 9.6. Хімічна та радіаційна розвідка і контроль на місцевості.

Хімічний наглядний пост. Радіаційна та хімічна розвідка. Хімічний розвідувальний дозор.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Структура навчальної дисципліни для спеціальності пожежна безпека, спеціалізація фахівець з протипожежної безпеки (курсанти)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	пз	лаб	інд	ср		л	пз	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
МОДУЛЬ 1. Основи інженерної підготовки.													
2а) семестр													
Змістовий модуль 1. Вибухові пристрої, суміші та речовини. Організація проведення піротехнічних робіт.													
Тема 1.1. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними.	6	2	-	-	-	4	6	2	-	-	-	4	
Тема 1.2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки.	6	-	2	-	-	4	6	-	2	-	-	4	
Тема 1.3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6	
Разом за змістовим модулем 1	18	2	4	-	-	12	18	2	2	-	-	14	
Усього годин	18	2	4	-	-	12	18	2	2	-	-	14	
МОДУЛЬ 2. Топографічне забезпечення.													
2а) семестр													
Змістовий модуль 2. Топографічні карти та їх використання підрозділами ДСНС України.													
Тема 2.1. Топографічне забезпечення.	4	2	-	-	-	2	4	2	-	-	-	2	
Тема 2.2. Поняття про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт.	4	-	2	-	-	2	4	-	2	-	-	2	
Тема 2.3. Зображення місцевості та вимірювання відстані та площ на топографічних картах.	6	-	2	-	-	4	6	-	2	-	-	4	
2б) семестр													
Тема 2.4. Рельєф	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4	

місцевості та зображення його на топографічних картах.												
Тема 2.5. Прямокутні та географічні координати об'єктів.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 2.6. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 2	26	2	10	-	-	14	26	2	4	-	-	20
Змістовий модуль 3. Орієнтування на місцевості. Складання схеми місцевості за картою.												
Тема 3.1. Сутність і способи орієнтування.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 3.2. Рух за азимутом. Вибір маршруту для руху за азимутом, обхід перешкод.	6	-	4	-	-	2	6	-	-	-	-	6
Тема 3.3. Бойові графічні документи. Правила креслення схем місцевості.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 3	14	-	8	-	-	6	14	-	-	-	-	14
Усього годин	40	2	18	-	-	20	40	2	4	-	-	34
МОДУЛЬ 3. Основи військової підготовки.												
26) семестр												
Змістовий модуль 4. Вимоги статутів Збройних сил та ДСНС України.												
Тема 4.1. Сутність дисципліни в ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 4.2. Наряди на внутрішню службу. Обов'язки осіб добового наряду.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 4.3. Підйом за бойовою тривоною і збір.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 4	12	-	6	-	-	6	12	-	-	-	-	12
Змістовий модуль 5. Стройові прийоми та рух без зброї.												
Тема 5.1. Стройові прийоми на місці.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 5.2. Рух стройовим та похідним	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4

кроком. Повороти під час руху.												
Тема 5.3. Військове вітання та вихід із строю.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 5.4. Розгорнутий та похідний стрій.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 5	16	-	8	-	-	8	16	-	-	-	-	16
Усього годин	28	-	14	-	-	14	28	-	-	-	-	28
МОДУЛЬ 4. Вогнева підготовка.												
2а) семестр												
Змістовий модуль 6. Основи стрільби та поводження зі стрілецькою зброєю.												
Тема 6.1. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї.	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 6.2. Заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та боєприпасами.	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 6.3. Призначення, бойові характеристики та загальна будова автомата Калашникова. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автомата Калашникова.	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 6.4. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автомата Калашникова.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 6.5. Призначення та бойові характеристики пістолету Макарова. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та правила стрільби з пістолету Макарова.	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 6.6. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та правила стрільби з пістолету	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4

Макарова.												
Разом за змістовим модулем 6	24	8	4	-	-	12	24	-	-	-	-	24
2б) семестр												
Змістовий модуль 7. Виконання вправ зі стрілецькою зброєю та ручними гранатами.												
Тема 7.1. Ручні гранати. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 7.2. Виконання вправ з розбирання та зборки автомата Калашникова.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 7.3. Відпрацювання правил та прийомів стрільби з автомата Калашникова.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 7.4. Виконання вправ стрільби з автомата Калашникова та кидання ручних гранат.	10	-	6	-	-	4	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 7	24	-	12	-	-	12	24	-	-	-	-	24
Усього годин	48	8	16	-	-	24	48	-	-	-	-	48
МОДУЛЬ 5. Радіаційний, хімічний та біологічний захист.												
2а) семестр												
Змістовий модуль 8. Дозиметрія та радіаційна безпека, хімічний та біологічний захист.												
Тема 8.1. Сутність та основні показники радіоактивності.	4	2	-	-	-	2	4	2	-	-	-	2
Тема 8.2. Особливості та технології використання внутрішньої енергії.	4	2	-	-	-	2	4	2	-	-	-	2
Тема 8.3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Заходи захисту від радіоактивного забруднення.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 8.4. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактору) на радіаційно-	6	-	2	-	-	4	6	-	2	-	-	4

небезпечних об'єктах.												
Тема 8.5. Класифікація, маркування та токсичність небезпечних хімічних речовин.	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 8.6. Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО).	6	-	2	-	-	4	6	-	2	-	-	4
Разом за змістовий модуль 8	28	6	6	-	-	16	28	4	4	-	-	20
2б) семестр												
Змістовий модуль 9. Засоби індивідуального захисту від радіаційних та небезпечних хімічних речовин. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.												
Тема 9.1. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3а.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 9.2. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3б.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 9.3. Дії особового складу в середовищі навчальних отруйних речовин. Відпрацювання нормативу № 2.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 9.4. Відпрацювання методик самогасіння й гасіння палаючої людини.	12	-	6	-	-	6	12	-	-	-	-	12
Тема 9.5. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 9.6. Проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Комплексне заняття.	12	-	6	-	-	6	12	-	-	-	-	12
Разом за змістовий модуль 9	48	-	20	-	-	28	48	-	-	-	-	48
Усього годин	76	6	26	-	-	44	76	4	4	-	-	68
Усього годин за дисципліну	210	18	78	-	-	114	210	8	10	-	-	192

4.2. Структура навчальної дисципліни для спеціальності пожежна безпека, спеціалізація фахівець з протипожежної безпеки (студенти)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього-го	у тому числі				
		л	пз	лаб	інд	ср		л	пз	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1. Основи інженерної підготовки.												
2а) семестр												
Змістовий модуль 1. Вибухові пристрої, суміші та речовини. Організація проведення піротехнічних робіт.												
Тема 1.1. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними.	6	2	-	-	-	4	6	2	-	-	-	4
Тема 1.2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки.	6	-	2	-	-	4	6	-	2	-	-	4
Тема 1.3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	18	2	4	-	-	12	18	2	2	-	-	14
Усього годин	18	2	4	-	-	12	18	2	2	-	-	14
МОДУЛЬ 2. Топографічне забезпечення.												
2а) семестр												
Змістовий модуль 2. Топографічні карти та їх використання підрозділами ДСНС України.												
Тема 2.1. Топографічне забезпечення.	4	2	-	-	-	2	4	2	-	-	-	2
Тема 2.2. Поняття про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт.	4	-	2	-	-	2	4	-	2	-	-	2
Тема 2.3. Зображення місцевості та вимірювання відстані та площ на топографічних картах.	6	-	2	-	-	4	6	-	2	-	-	4
2б) семестр												
Тема 2.4. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4

Тема 2.5. Прямокутні та географічні координати об'єктів.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 2.6. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 2	26	2	10	-	-	14	26	2	4	-	-	20
Змістовий модуль 3. Орієнтування на місцевості. Складання схеми місцевості за картою.												
Тема 3.1. Сутність і способи орієнтування.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 3.2. Рух за азимутом. Вибір маршруту для руху за азимутом, обхід перешкод.	6	-	4	-	-	2	6	-	-	-	-	6
Тема 3.3. Бойові графічні документи. Правила креслення схем місцевості.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 3	14	-	8	-	-	6	14	-	-	-	-	14
Усього годин	40	2	18	-	-	20	40	2	4	-	-	34
МОДУЛЬ 3. Основи військової підготовки.												
2б) семестр												
Змістовий модуль 4. Вимоги статутів Збройних сил та ДСНС України.												
Тема 4.1. Сутність дисципліни в ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 4.2. Наряди на внутрішню службу. Обов'язки осіб добового наряду.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 4.3. Підйом за бойовою тривою і збір.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 4	12	-	6	-	-	6	12	-	-	-	-	12
Змістовий модуль 5. Стройові прийоми та рух без зброї.												
Тема 5.1. Стройові прийоми на місці.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 5.2. Рух стройовим та похідним кроком. Повороти під час руху.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 5.3. Військове	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4

вітання та вихід із строю.												
Тема 5.4. Розгорнутий та похідний стрій.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 5	16	-	8	-	-	8	16	-	-	-	-	16
Усього годин	28	-	14	-	-	14	28	-	-	-	-	28
МОДУЛЬ 4. Вогнева підготовка.												
2а) семестр												
Змістовий модуль 6. Основи стрільби та поводження зі стрілецькою зброєю.												
Тема 6.1. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї.	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 6.2. Заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та боєприпасами.	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 6.3. Призначення, бойові характеристики та загальна будова автомата Калашникова. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автомата Калашникова.	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 6.4. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автомата Калашникова.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 6.5. Призначення та бойові характеристики пістолету Макарова. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та правила стрільби з пістолету Макарова.	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 6.6. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та правила стрільби з пістолету Макарова.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Разом за змістовим модулем 6	24	8	4	-	-	12	24	-	-	-	-	24

2б) семестр												
Змістовий модуль 7. Виконання вправ зі стрілецькою зброєю та ручними гранатами.												
Тема 7.1. Ручні гранати. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 7.2. Виконання вправ з розбирання та зборки автомата Калашникова.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 7.3. Відпрацювання правил та прийомів стрільби з автомата Калашникова.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 7.4. Виконання вправ стрільби з автомата Калашникова та кидання ручних гранат.	10	-	6	-	-	4	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 7	24	-	12	-	-	12	24	-	-	-	-	24
Усього годин	48	8	16	-	-	24	48	-	-	-	-	48
МОДУЛЬ 5. Радіаційний, хімічний та біологічний захист.												
2а) семестр												
Змістовий модуль 8. Дозиметрія та радіаційна безпека, хімічний та біологічний захист.												
Тема 8.1. Сутність та основні показники радіоактивності.	4	2	-	-	-	2	4	2	-	-	-	2
Тема 8.2. Особливості та технології використання внутрішньої енергії.	4	2	-	-	-	2	4	2	-	-	-	2
Тема 8.3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Заходи захисту від радіоактивного забруднення.	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 8.4. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактору) на радіаційно-небезпечних об'єктах.	6	-	2	-	-	4	6	-	2	-	-	4
Тема 8.5. Класифікація, маркування та	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4

токсичність небезпечних хімічних речовин.												
Тема 8.6. Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО).	6	-	2	-	-	4	6	-	2	-	-	4
Разом за змістовий модуль 8	28	6	6	-	-	16	28	4	4	-	-	20
2б) семестр												
Змістовий модуль 9. Засоби індивідуального захисту від радіаційних та небезпечних хімічних речовин. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.												
Тема 9.1. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3а.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 9.2. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3б.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 9.3. Дії особового складу в середовищі навчальних отруйних речовин. Відпрацювання нормативу № 2.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 9.4. Відпрацювання методик самогасіння й гасіння палаючої людини.	12	-	6	-	-	6	12	-	-	-	-	12
Тема 9.5. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 9.6. Хімічна та радіаційна розвідка і контроль на місцевості.	12	-	6	-	-	6	12	-	-	-	-	12
Разом за змістовий модуль 9	48	-	20	-	-	28	48	-	-	-	-	48
Усього годин	76	6	26	-	-	44	76	4	4	-	-	68
Усього годин за дисципліну	210	18	78	-	-	114	210	8	10	-	-	192

5. Теми практичних занять

5.1. Теми практичних занять для спеціальності пожежна безпека, спеціалізація фахівець з протипожежної безпеки (курсанти)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки.	2
2	Тема 1.3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки.	2
3	Тема 2.2. Поняття про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт.	2
4	Тема 2.3. Зображення місцевості та вимірювання відстані та площ на топографічних картах.	2
5	Тема 2.4. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах.	2
6	Тема 2.5. Прямокутні та географічні координати об'єктів.	2
7	Тема 2.6. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.	2
8	Тема 3.1. Сутність і способи орієнтування.	2
9	Тема 3.2. Рух за азимутом. Вибір маршруту для руху за азимутом, обхід перешкод.	4
10	Тема 3.3. Бойові графічні документи. Правила креслення схем місцевості.	2
11	Тема 4.1. Сутність дисципліни в ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС.	2
12	Тема 4.2. Наряди на внутрішню службу. Обов'язки осіб добового наряду.	2
13	Тема 4.3. Підйом за бойовою тривоюю і збір.	2
14	Тема 5.1. Стройові прийоми на місці.	2
15	Тема 5.2. Рух стройовим та похідним кроком. Повороти під час руху.	2
16	Тема 5.3. Військове вітання та вихід із строю.	2
17	Тема 5.4. Розгорнутий та похідний стрій.	2
18	Тема 6.4. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автомата Калашникова.	2
19	Тема 6.6. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та привила стрільби з пістолету Макарова.	2
20	Тема 7.1. Ручні гранати. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.	2
21	Тема 7.2. Виконання вправ з розбирання та зборки автомата Калашникова.	2
22	Тема 7.3. Відпрацювання правил та прийомів стрільби з автомата Калашникова.	2
23	Тема 7.4. Виконання вправ стрільби з автомата Калашникова та кидання ручних гранат.	6
24	Тема 8.3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Заходи захисту від радіоактивного забруднення.	2

25	Тема 8.4. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактору) на радіаційно-небезпечних об'єктах.	2
26	Тема 8.6. Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО).	2
27	Тема 9.1. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3а.	2
28	Тема 9.2. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3б.	2
29	Тема 9.3. Дії особового складу в середовищі навчальних отруйних речовин. Відпрацювання нормативу № 2.	2
30	Тема 9.4. Відпрацювання методик самогасіння й гасіння палаючої людини.	6
31	Тема 9.5. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.	2
32	Тема 9.6. Проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Комплексне заняття.	6
	Разом	78

5.2. Теми практичних занять для спеціальності пожежна безпека, спеціалізація фахівець з протипожежної безпеки (студенти)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки.	2
2	Тема 1.3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки.	2
3	Тема 2.2. Поняття про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт.	2
4	Тема 2.3. Зображення місцевості та вимірювання відстані та площ на топографічних картах.	2
5	Тема 2.4. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах.	2
6	Тема 2.5. Прямокутні та географічні координати об'єктів.	2
7	Тема 2.6. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.	2
8	Тема 3.1. Сутність і способи орієнтування.	2
9	Тема 3.2. Рух за азимутом. Вибір маршруту для руху за азимутом, обхід перешкод.	4
10	Тема 3.3. Бойові графічні документи. Правила креслення схем місцевості.	2
11	Тема 4.1. Сутність дисципліни в ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС.	2
12	Тема 4.2. Наряди на внутрішню службу. Обов'язки осіб добового наряду.	2
13	Тема 4.3. Підйом за бойовою тривоною і збір.	2
14	Тема 5.1. Стройові прийоми на місці.	2

15	Тема 5.2. Рух стройовим та похідним кроком. Повороти під час руху.	2
16	Тема 5.3. Військове вітання та вихід із строю.	2
17	Тема 5.4. Розгорнутий та похідний стрій.	2
18	Тема 6.4. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автомата Калашникова.	2
19	Тема 6.6. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та правила стрільби з пістолету Макарова.	2
20	Тема 7.1. Ручні гранати. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.	2
21	Тема 7.2. Виконання вправ з розбирання та зборки автомата Калашникова.	2
22	Тема 7.3. Відпрацювання правил та прийомів стрільби з автомата Калашникова.	2
23	Тема 7.4. Виконання вправ стрільби з автомата Калашникова та кидання ручних гранат.	6
24	Тема 8.3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Заходи захисту від радіоактивного забруднення.	2
25	Тема 8.4. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактору) на радіаційно-небезпечних об'єктах.	2
26	Тема 8.6. Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО).	2
27	Тема 9.1. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3а.	2
28	Тема 9.2. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3б.	2
29	Тема 9.3. Дії особового складу в середовищі навчальних отруйних речовин. Відпрацювання нормативу № 2.	2
30	Тема 9.4. Відпрацювання методик самогасіння й гасіння палаючої людини.	6
31	Тема 9.5. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.	2
32	Тема 9.6. Хімічна та радіаційна розвідка і контроль на місцевості.	6
	Разом	78

6. Самостійна робота

6.1. Самостійна робота для спеціальності пожежна безпека, спеціалізація фахівець з протипожежної безпеки (курсанти)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.1. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними.	4
2	Тема 1.2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки.	4
3	Тема 1.3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки.	4
4	Тема 2.1. Топографічне забезпечення.	2
5	Тема 2.2. Поняття про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт.	2
6	Тема 2.3. Зображення місцевості та вимірювання відстані та площ на топографічних картах.	4
7	Тема 2.4. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах.	2
8	Тема 2.5. Прямокутні та географічні координати об'єктів.	2
9	Тема 2.6. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.	2
10	Тема 3.1. Сутність і способи орієнтування.	2
11	Тема 3.2. Рух за азимутом. Вибір маршруту для руху за азимутом, обхід перешкод.	2
12	Тема 3.3. Бойові графічні документи. Правила креслення схем місцевості.	2
13	Тема 4.1. Сутність дисципліни в ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС.	2
14	Тема 4.2. Наряди на внутрішню службу. Обов'язки осіб добового наряду.	2
15	Тема 4.3. Підйом за бойовою тривоною і збір.	2
16	Тема 5.1. Стройові прийоми на місці.	2
17	Тема 5.2. Рух стройовим та похідним кроком. Повороти під час руху.	2
18	Тема 5.3. Військове вітання та вихід із строю.	2
19	Тема 5.4. Розгорнутий та похідний стрій.	2
20	Тема 6.1. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї.	2
21	Тема 6.2. Заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та боеприпасами.	2
22	Тема 6.3. Призначення, бойові характеристики та загальна будова автомата Калашникова. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автомата Калашникова.	2
23	Тема 6.4. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автомата Калашникова.	2

24	Тема 6.5. Призначення та бойові характеристики пістолету Макарова. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та правила стрільби з пістолету Макарова.	2
25	Тема 6.6. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та привила стрільби з пістолету Макарова.	2
26	Тема 7.1. Ручні гранати. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.	2
27	Тема 7.2. Виконання вправ з розбирання та зборки автомата Калашникова.	2
28	Тема 7.3. Відпрацювання правил та прийомів стрільби з автомата Калашникова.	4
29	Тема 7.4. Виконання вправ стрільби з автомата Калашникова та кидання ручних гранат.	4
30	Тема 8.1. Сутність та основні показники радіоактивності.	2
31	Тема 8.2. Особливості та технології використання внутріядерної енергії.	2
32	Тема 8.3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Заходи захисту від радіоактивного забруднення.	2
33	Тема 8.4. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактору) на радіаційно-небезпечних об'єктах.	4
34	Тема 8.5. Класифікація, маркування та токсичність небезпечних хімічних речовин.	2
35	Тема 8.6. Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО).	4
36	Тема 9.1. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3а.	4
37	Тема 9.2. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3б.	4
38	Тема 9.3. Дії особового складу в середовищі навчальних отруйних речовин. Відпрацювання нормативу № 2.	4
39	Тема 9.4. Відпрацювання методик самогасіння й гасіння палаючої людини.	6
40	Тема 9.5. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.	4
41	Тема 9.6. Проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Комплексне заняття.	6
	Разом	114

6.2. Самостійна робота для спеціальності пожежна безпека, спеціалізація фахівець з протипожежної безпеки (студенти)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.1. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними.	4
2	Тема 1.2. Збереження та транспортування вибухонебезпечних пристроїв та речовин. Заходи безпеки.	4
3	Тема 1.3. Піротехнічні засоби: призначення, класифікація та заходи безпеки.	4

4	Тема 2.1. Топографічне забезпечення.	2
5	Тема 2.2. Поняття про топографічну карту. Класифікація, розграфка та номенклатура топографічних карт.	2
6	Тема 2.3. Зображення місцевості та вимірювання відстані та площ на топографічних картах.	4
7	Тема 2.4. Рельєф місцевості та зображення його на топографічних картах.	2
8	Тема 2.5. Прямокутні та географічні координати об'єктів.	2
9	Тема 2.6. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.	2
10	Тема 3.1. Сутність і способи орієнтування.	2
11	Тема 3.2. Рух за азимутом. Вибір маршруту для руху за азимутом, обхід перешкод.	2
12	Тема 3.3. Бойові графічні документи. Правила креслення схем місцевості.	2
13	Тема 4.1. Сутність дисципліни в ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС.	2
14	Тема 4.2. Наряди на внутрішню службу. Обов'язки осіб добового наряду.	2
15	Тема 4.3. Підйом за бойовою тривоною і збір.	2
16	Тема 5.1. Стрйові прийоми на місці.	2
17	Тема 5.2. Рух стрйовим та похідним кроком. Повороти під час руху.	2
18	Тема 5.3. Військове вітання та вихід із стрйу.	2
19	Тема 5.4. Розгорнутий та похідний стрій.	2
20	Тема 6.1. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї.	2
21	Тема 6.2. Заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та боеприпасами.	2
22	Тема 6.3. Призначення, бойові характеристики та загальна будова автомата Калашникова. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автомата Калашникова.	2
23	Тема 6.4. Неповні розбирання та зборка автомата Калашникова. Прийоми та правила стрільби з автомата Калашникова.	2
24	Тема 6.5. Призначення та бойові характеристики пістолету Макарова. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та правила стрільби з пістолету Макарова.	2
25	Тема 6.6. Порядок розбирання та зборки пістолету Макарова. Прийоми та привила стрільби з пістолету Макарова.	2
26	Тема 7.1. Ручні гранати. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.	2
27	Тема 7.2. Виконання вправ з розбирання та зборки автомата Калашникова.	2
28	Тема 7.3. Відпрацювання правил та прийомів стрільби з автомата Калашникова.	4
29	Тема 7.4. Виконання вправ стрільби з автомата Калашникова та кидання ручних гранат.	4
30	Тема 8.1. Сутність та основні показники радіоактивності.	2

31	Тема 8.2. Особливості та технології використання внутріядерної енергії.	2
32	Тема 8.3. Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Заходи захисту від радіоактивного забруднення.	2
33	Тема 8.4. Методика прогнозування і оцінки радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактору) на радіаційно-небезпечних об'єктах.	4
34	Тема 8.5. Класифікація, маркування та токсичність небезпечних хімічних речовин.	2
35	Тема 8.6. Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО).	4
36	Тема 9.1. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3а.	4
37	Тема 9.2. Засоби індивідуального захисту поверхні тіла. Виконання нормативу № 3б.	4
38	Тема 9.3. Дії особового складу в середовищі навчальних отруйних речовин. Відпрацювання нормативу № 2.	4
39	Тема 9.4. Відпрацювання методик самогасіння й гасіння палаючої людини.	6
40	Тема 9.5. Прилади радіаційної та хімічної розвідки.	4
41	Тема 9.6. Хімічна та радіаційна розвідка і контроль на місцевості.	6
	Разом	114

7. Індивідуальні завдання

Вивчення дисципліни «Основи спеціальної та військової підготовки» передбачає завдання щодо виконання топографічних знаків з розділу «Топографічне забезпечення» та виконання двох розрахунково-графічних задач з розділу «Радіаційний, хімічний та біологічний захист» за темами: «Прогнозування і оцінка радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактору) на радіаційно-небезпечних об'єктах» та «Прогнозування наслідків аварії на хімічно-небезпечних об'єктах (ХНО)». Кожен слухач виконує окремий варіант завдання.

8. Методи навчання

Вивчення дисципліни «Основи спеціальної та військової підготовки» передбачає проведення лекційних та практичних занять з використанням топографічних карт, навчальної та бойової зброї, засобів індивідуального захисту органів дихання та поверхні тіла, ручних димових гранат та запалювальних речовин, а також самостійну роботу слухачів. Практичні заняття проводяться у спеціально обладнаному класі або на навчальному полігоні.

9. Методи контролю

Для оцінки знань слухачів використовується поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті

методом опитування, письмового тестового контролю або здаванням нормативів з радіаційного та хімічного захисту особовим складом органів управління та підрозділів ДСНС України. У процесі вивчення дисципліни слухачі виконують чотири контрольні роботи та індивідуальні завдання, які вказані в розділі 7 Робочої програми навчальної дисципліни. Підсумкова форма контролю – диференційований залік.

10. Розподіл балів, які отримують курсанти (студенти) для диференційованого заліку

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Модуль 1		Модуль 2				
ЗМ1	КР-1	ЗМ2	ЗМ3	Топ. знаки	КР-2	100
5	5	5	5	5	10	
Модуль 3		Модуль 4				
ЗМ4	ЗМ5	ЗМ6	ЗМ7	КР-3		
5	5	5	10	10		
Модуль 5						
ЗМ8	ЗМ9	РГР-1	РГР-2	КР-4		
5	10	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів навчальної діяльності за 4-х бальною шкалою	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
5,00	90 – 100 (та вище з урахуванням необов'язкових завдань)	A	відмінно	зараховано
4,50-4,99	80-89	B	добре	
4,00-4,49	65-79	C		
3,50-3,99	55-64	D	задовільно	
3,00-3,49	50-54	E		
2,50-2,99	35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
2,00-2,49	1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

11.1. Контрольні питання для проведення підсумкового контролю (контрольні роботи, диференційний залік)

Модуль 1.

1. Вибухові речовини.
2. Термічне розкладання.
3. Детонація.
4. Вибухове горіння.
5. Види вибуху.
6. Ініціювання. Способи ініціювання.
7. Характеристики вибухових речовин.
8. Чутливість вибухової речовини.
9. Бризантність вибухової речовини.
10. Фугасність (працездатність) вибухової речовини.
11. Енергія (теплота) вибухового перетворення.
12. Класифікація вибухових речовин.
13. Ініціюючі вибухові речовини.
14. Бризантні вибухові речовини.
15. Метальні вибухові речовини.
16. Основні властивості деяких вибухових речовин.
17. Основні властивості гримучої ртуті.
18. Основні властивості ТНРСу.
19. Основні властивості азиду свинцю.
20. Основні властивості тротилу.
21. Основні властивості гексогену.
22. Основні властивості ТЕНу
23. Основні властивості тетрилу.
24. Основні властивості ПВР-4.
25. Заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами.
26. Вибухові речовини, що застосовуються у народному господарстві.
27. Підривні роботи. Способи та засоби підриву.
28. Вогневий спосіб підриву. Засоби підриву.
29. Призначення вогневого способу підриву.
30. Запальні трубки, їх виготовлення.
31. Капсулі-детонатори, їх устрій.
32. Вогнепроводний шнур. Устрій та призначення.
33. Підривний шнур. Устрій та призначення.
34. Електричний спосіб підриву. Засоби підриву.
35. Призначення електричного способу підриву.
36. Електродетонатори, їх устрій та характеристики
37. Саперний провід, їх характеристика.
38. Джерела струму. Підривна машинка КПМ-1.

- 39.Схеми електровибухових мереж та їх розрахунок.
- 40.Заходи безпеки при проведенні підривних робіт.
- 41.Заходи безпеки при виявленні вибухонебезпечних предметів.
- 42.Вибухові пристрої військового призначення та їх класифікація.
- 43.Інженерні міни. Устрій та призначення.
- 44.Артилерійські боєприпаси. Устрій та призначення.
- 45.Засоби ближнього бою. Ручні осколкові гранати. Устрій та призначення.
- 46.Авіаційні боєприпаси. Устрій та призначення.
- 47.Заходи безпеки при поводженні з вибуховими пристроями військового призначення.
- 48.Піротехнічні засоби.
- 49.Освітлювальні і сигнальні патрони.
- 50.Імітаційні засоби.
- 51.Види фейерверків.

Модуль 2.

- 52.Характеристика основних тактичних властивостей місцевості.
- 53.Способи вимірювання відстаней на місцевості, дати коротку характеристику кожного способу.
- 54.Суть орієнтування.
55. Назвати і охарактеризувати основні способи орієнтування і цілевказання на місцевості.
- 56.Способи визначення на карті точки свого стояння.
- 57.Способи зв'язки карти з місцевістю.
- 58.Способи орієнтування карти і випадки при яких вони застосовуються.
- 59.Підготовка даних для руху за азимутом.
- 60.Задачі цілевказання.
- 61.Розграфка і номенклатура топографічних карт.
- 62.Типові форми рельєфу: гори, гірського хребту, лощини, сідловини, хвилястих скатів.
- 63.Горизонталі, які застосовуються на топографічних картах.
- 64.Порядок визначення взаємного перевищення точок.
- 65.Ознаки, які визначаються на карті напрям скатів, їх форма і крутість.
- 66.Абсолютна висота точки.
- 67.Геометрична горизонталь.
- 68.Суть зображення рельєфу горизонталлю.
- 69.Масштабний ряд топографічних карт.
- 70.Обхід перешкод при русі за азимутом.
- 71.Призначення і класифікація топографічних карт.
- 72.Географічна широта і довгота на земній поверхні.
- 73.Роль і значення топографічної карти як засобу управління.
- 74.Способи цілевказання та випадки застосування.
- 75.Підготовка карти до роботи. Робоча карта командира (начальника).
- 76.Основні правила нанесення обстановки на робочу карту командира

(начальника).

77. Способи визначення, нанесення цілей і орієнтирів на карту.
78. Характеристика, види бойових графічних документів і вимоги до них.
79. Основні задачі розвідки місцевості.
80. Способи розвідки місцевості та їх характеристика.
81. Порядок складання схеми місцевості за картою, за аерознімком.
82. Визначення відстані за допомогою окоміру.

Модуль 3.

83. Сутність дисципліни в ДСНС України.
84. Загальні обов'язки військовослужбовців.
85. Обов'язки рядового (матроса).
86. Обов'язки командира відділення.
87. Обов'язки заступника командира взводу.
88. Обов'язки старшина роти.
89. Заохочення, які застосовуються до осіб рядового та начальницького складу ДСНС.
90. Стягнення які накладаються на осіб рядового та начальницького складу ДСНС.
91. Порядок оголошення заохочень, накладання і зняття стягнень.
92. Правила носіння форми одягу.
93. Парадно-вихідна форма одягу.
94. Повсякденна форма одягу.
95. Польова (спеціальна) форма одягу.
96. Робоча форма одягу.
97. Предмети форми одягу.
98. Елементи строю (стрій, шеренга, фланг, фронт, тильний бік строю).
99. Елементи строю (інтервал, дистанція, ширина строю, глибина строю, двошеренговий стрій, ряд).
100. Елементи строю (одношеренговий (шеренга) і двошеренговий строї, колона, розгорнутий стрій, похідний стрій, напрямний, замикаючий).
101. Обов'язки військовослужбовця (курсанта) перед шикуванням та в строю.
102. Стройове положення.
103. Виконання команд: „СТАВАЙ”, „РІВНЯЙСЬ”, „СТРУНКО”, „ВІЛЬНО”, „ЗАПРАВИТИСЬ”, „ВІДСТАВИТИ”.
104. Виконання команд: „Головні убори - ЗНЯТИ”, „Головні убори - НАДІТИ”.
105. Повороти на місці.
106. Рух похідним кроком.
107. Рух стройовим кроком.
108. Повороти під час руху ("Право-РУЧ", "Півоберта право-РУЧ").
109. Повороти під час руху ("Ліво-РУЧ", "Півоберта ліво-РУЧ").
110. Повороти під час руху ("Кругом - РУШ").

111. Шикування відділення в розгорнутий одношеренговий та двошеренговий стрій.
112. Розмикання та змикання відділення.
113. Перешикування відділення з однієї шеренги в дві та назад.
114. Шикування відділення в колону по одному (по два) на місці.
115. Зміна напрямку руху колони.
116. Виконання військового вітання без зброї на місці.
117. Виконання військового вітання без зброї під час руху.
118. Вихід із строю, повернення в стрій. Підхід до начальника та відхід від нього.
119. Дії взводу у розгорнутому та похідному строю.
120. Виконання військового вітання на місці та під час руху.
121. Перешикування взводу з розгорнутого одно-шеренгового (двошеренгового) строю в колону по одному (по два, по три, по чотири).
122. Добовий наряд, його призначення, чисельність та озброєння.
123. Черговий підрозділ, наряд на роботи та їх призначення.
124. Порядок призначення нарядів та звітність щодо них.
125. Обов'язки осіб добового наряду. Обов'язки чергового курсу.
126. Обов'язки днювального курсу.
127. Обов'язки чергового КПП.
128. Обов'язки помічника чергового КПП.
129. Обов'язки осіб добового наряду. Обов'язки чергового їдальні.
130. Підйом за бойовою тривоною і збір.
131. Організація і несення гарнізонної та вартової служб ЗС України.
132. Підготовка варті.
133. Права та обов'язки осіб варті. Начальник варті. Помічник начальника варті.
134. Права та обов'язки осіб варті. Розвідний. Чатовий.
135. Розвід та зміна варт.

Модуль 4.

136. Явище пострілу. Початкова швидкість кулі та її практичне значення.
137. Утворення траєкторії. Траєкторія та її елементи. Вплив зовнішніх умов на політ кулі.
138. Явище віддачі зброї.
139. Прямий постріл та його практичне значення.
140. Зброя. Вогнепальна, пневматична та газова зброя. Основні частини вогнепальної зброї.
141. Бойова, службова та цивільна зброя. Боєприпаси. Патрони.
142. Заходи безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю. Категоричні заборони при поводженні із зброєю.
143. Заходи безпеки при вивченні матеріальної частини зброї.

144. Заходи безпеки при чищенні зброї. Категоричні заборони при чищенні зброї.
145. Заходи безпеки перевезенні та перенесенні зброї. Категоричні заборони перевезенні та перенесенні зброї.
146. Заходи безпеки при несенні служби зі зброєю. Порядок заряджання та розряджання зброї.
147. Заходи безпеки при проведенні навчально-тренувальних стрільб.
148. Команди, які подаються для дозволу ведення вогню та для припинення вогню при проведенні навчально-тренувальних стрільб. Випадки припинення стрільби самостійно. Категоричні заборони без команди керівника стрільб.
149. Призначення та бойові характеристики 9 мм пістолету Макарова.
150. Призначення поворотної пружини, затвора, ударника, викидувача, запобіжника та ціліка 9 мм пістолету Макарова.
151. Частини ударно-спускового механізму 9 мм пістолету Макарова та їх призначення.
152. Призначення рукоятки з гвинтом, затворної затримки та магазину 9 мм пістолету Макарова.
153. Послідовність неповного розбирання 9 мм пістолету Макарова.
154. Послідовність збирання 9 мм пістолету Макарова після його неповного розбирання.
155. Приналежності до 9 мм пістолета Макарова та їх призначення.
156. Порядок приведення до нормального бою 9 мм пістолета Макарова.
157. Призначення та бойові характеристики ручних осколочних гранат.
158. Загальна будова ручних осколочних гранат.
159. Заходи безпеки при киданні ручних гранат.
160. Тактико-технічні характеристики 5,45 мм автомата Калашникова (АК-74).
161. Основні частини автомата Калашникова та їх призначення.
162. Призначення ударно-спускового механізму автомата Калашникова.
163. Взаємодія частин і механізмів автомата Калашникова при пострілі.
164. Склад приладдя до автомату Калашникова.
165. Види можливих затримок при стрільбі з автомату Калашникова та способи їх усунення.
166. Порядок приведення автомата Калашникова до нормального бою.

Модуль 5.

167. Сутність радіоактивності.
168. Види іонізуючого випромінювання, альфа-випромінювання, бета-випромінювання, нейтронне випромінювання, гама і рентгенівське випромінювання.
169. Основні стадії процесу розподілу ядра ^{235}U .
170. Період піврозпаду радіоактивної речовини $T_{1/2}$.
171. Кількісні оцінки джерел випромінювання. Поняття «активність».

172. Кількісні оцінки джерел випромінювання. Поняття «поглинута доза» та «потужність дози».
173. Кількісні оцінки джерел випромінювання. Поняття «експозиційна доза».
174. Поняття еквівалентної дози та ефективної еквівалентної дози (ЕЕД).
175. Сучасна ядерна зброя. Види ядерних вибухів та поняття тротилового еквіваленту ядерних боєприпасів.
176. Вражаючі фактори ядерного вибуху.
177. Основні принципи радіаційного захисту.
178. Принципи побудови ядерного реактора.
179. Склад та принципи побудови стрижневого ТВЕЛу.
180. Типи ядерних енергетичних установок (ЯЕУ). Одноконтурні та двоконтурні ЯЕУ.
181. Захисні бар'єри на шляху можливого виходу радіоактивні речовини при експлуатації АЕС.
182. Особливості процесу будівництва конфайнменту (Укриття-2).
183. Заходи безпеки при радіаційній аварії.
184. Вплив іонізуючого випромінювання на живі організми. Явище радіолізу.
185. Ступені гострої променевої хвороби.
186. Шляхи проникнення радіонуклідів в організм.
187. Основні заходи для захисту населення і територій на ранній фазі аварії на АЕС.
188. Визначення гранично допустимої концентрації хімічної речовини у повітрі робочої зони.
189. Класи небезпеки шкідливих речовин.
190. Склад застережної таблички небезпечного вантажу (таблички небезпеки).
191. Бойові токсичні хімічні речовини. Оцінка впливу хімічної зброї.
192. Використання різних сигнальних кольорів та знаків безпеки.
193. Склад та якості напалму, пірогелів та термітів.
194. Послідовність (порядок) виконання нормативу №1а (надягання протигазу). Принцип дії фільтруючого протигазу.
195. Послідовність виконання нормативу №3а.
196. Послідовність виконання нормативу №3б.
197. Основні заходи щодо захисту від запальної зброї.
198. Методика самогасіння та гасіння палаючої людини.
199. Послідовність підбору шолом-маски за розміром.
200. Вражаючі фактори запальної зброї.
201. Можливості приладу ДП-5В по забезпеченню контролю радіаційної обстановки.
202. Можливості ВПХР по забезпеченню контролю хімічної обстановки. Правила роботи з ВПХР.

203. Заходи, які проводяться при спеціальній обробки. Правила мір безпеки при проведенні спеціальній обробки.
204. Можливості дозиметру-радіометру універсального МКС-У. Запис результатів виміру в енергонезалежну пам'ять.
205. Можливості дозиметра-радіометра МКС-05 "ТЕРРА" по здійсненню контролю радіаційної обстановки.

11.2. Плани практичних занять

Плани практичних занять наведені у додатку 1 до цієї програми.

11.3. Завдання для самостійної роботи слухачів

Завдання для самостійної роботи слухачів наведені у методичному матеріалі «Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Основи спеціальної та військової підготовки».

11.4. Методичні вказівки і тематика контрольних робіт

Матеріали до контрольних робіт денної та заочної форм навчання наведені у додатку 2 до цієї програми.

11.5. Пакет комплексних контрольних робіт (ККР) для перевірки знань

Пакет ККР для перевірки знань наведений у додатку 3 до цієї програми.

12. Рекомендована література

Базова

1. Учебник сержанта инженерных войск. –М.:Воениздат. 1984.
2. Руководство по подрывным работам. –М.: Воениздат. 1980.
3. Статут внутрішньої служби Збройних Сил України. Київ. Воєнне видавництво України 2005 р.
4. Статут гарнізонної і вартової служб Збройних Сил України. Київ. Воєнне видавництво України 2005 р.
5. Стройовий статут Збройних Сил України. Київ. Воєнне видавництво України 2005 р.
6. Порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб МНС України.
7. В.В. Апакидзе. "Строевая подготовка" – М.: Воениздат, 1988.
8. Наказ МНС №358 від 24.11. 2005 р. „Правила носіння форменого одягу особовим складом органів і підрозділів служби цивільного захисту”.
9. Учебник сержанта инженерных войск. – М.: Воениздат, 1990.
10. Руководство по проведению подрывных работ. – М.: Воениздат, 1989.
11. Стрілецька зброя та вогнева підготовка. – Харків: ХВУ, 2002.
12. Довідник офіцера сил цивільного захисту. Під загальною ред.. О.В. Ховранюка. – Кам'янець – Подільський; Самовидав., 2006.
13. Говорухин А.М. Справочник по военной топографии. - М. - Воениздат,

1980.

14. Псарев А.А., Коваленко А.Н. Топографическая підготовка командира. - М.: Воениздат, 1989.
15. Бызов Б.Е. Военная топография. М., Воениздат, 1990.
16. Військова топографія: Підручник. – Київ: МО України, 1998.
17. Ратушняк Г.С. Топографія з основами картографії. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
18. Правила стрельбы из стрелкового оружия и гранатометов. – М.: Воениздат, 1972. -135 с.
19. Наставление по стрелковому делу. – М.: Воениздат, 1985. – 640 с.
20. Наставление по стрелковому делу. 9-мм пистолет Макарова. – М.: Воениздат, 1982. – 64 с.
21. Ляпа М.М., Петренко В.М., Судніков О.І. та ін. Вогнева підготовка: навч. посіб. - Суми: Сумський державний університет, 2011. – 283 с.
22. Ігнат'єв О.М., Фесенко Г.В. Прогнозування і оцінка радіаційної обстановки та визначення заходів щодо захисту населення при аваріях (руйнуваннях реактора) на радіаційно-небезпечних об'єктах. Методичні вказівки та завдання до виконання розрахунково-графічної роботи. Харків: НУЦЗУ, 2012. – 20 с.
23. Ігнат'єв О.М., Фесенко Г.В. Прогнозування наслідків виліву (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на хімічно–небезпечних об'єктах (ХНО). Методичні вказівки та завдання до виконання розрахунково-графічної роботи. Харків: НУЦЗУ, 2012. – 20 с.
24. Барбашин В.В., Вальченко О.І., Ігнат'єв О.М., Ромін А.В. Радіаційний, хімічний та біологічний захист. Курс лекцій. Для спеціальностей: «цивільний захист», «пожежна безпека». – Харків: НУЦЗУ, 2012. – 80 с.
25. Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С. Цивільна оборона. Навчальний посібник/ За ред. полковника В.С.Франчука.- 2-ге вид., доп. – Львів, Афіша, 2001. – 336с.
26. Каталог вітчизняних засобів індивідуального захисту працівників / Під загальною редакцією М.О. Лисюка.- Дніпропетровськ.: видавництво „Зоря”, 2004.- 167 с.
27. Константінов М.П., Журбенко О.А. Радіаційна безпека: Навчальний посібник .- Суми: ”Університетська книга”, 2003. – 151 с.
28. Наказ МНС України від 15.10.2008 № 741. Методичні рекомендації “Порядок виконання нормативів радіаційного та хімічного захисту особовим складом органів управління та підрозділів МНС”.
29. Про затвердження державних санітарних правил «Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України»: Наказ Міністерства охорони здоров'я України (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20.05.2005 за № 552/10832).
30. Про затвердження Методики прогнозування наслідків виліву (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті” Наказ № 73/82/64/122 від 27.03.2001 (Зареєстровано в

- Міністерстві юстиції України 10 квітня 2001 р. за N 326/5517).
31. Про затвердження «Плану реагування на радіаційні аварії»: Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та Державного комітету з ядерного регулювання України № 87/211 від 17.05.2004 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 10.06.2004 за №720/9319).
 32. Про затвердження «Положення про основні засади організації перевезення радіоактивних матеріалів територією України»: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.1997 № 1332.
 33. Чернявський І.Ю., Єременко В.Г., Петров С.І. Аналітичні засоби радіаційної розвідки і контролю: Навчальний посібник. – Харків: ХІТВ, 2005. – 232 с.
 34. Шоботов В.М. Цивільна оборона: Навчальний посібник. – Київ, 2004. – 438 с.

Допоміжна

1. Шмаль С.Г. Військова топографія. - К. Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2003.
2. Букин П.П. Методическая разработка для проведения занятий по строевой подготовке. ХВВУТ МВД СССР, 1983.
3. М.М. Дубровский, С.Ф. Новиченко. Методика строевого обучения курсантов военных училищ. Воениздат, 1989.
4. В.В. Апакидзе, Р.Г. Дуков. Строевая подготовка. – Москва: "Военное издательство", 1988.
5. Руководство по подрывным работам. –М.: Воениздат. 1969 г.
6. Огневая подготовка: Учебник / Под общ. ред. Н.В. Румянцева. – М.: ЦОКР МВД РФ, 2009. – 672 с.
7. Військова токсикологія, радіологія та медичний захист: Підручник / За ред. Ю.М. Скалецького, І.Р. Мисули. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. – 362 с.
8. Европейское Соглашение о международной дорожной перевозке опасных грузов (ДОПОГ) (ECE/TRANS/175). Организация Объединенных Наций, Нью-Йорк и Женева, 2005 г. (Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів).
9. Закон України "Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання" від 19.10.2000 р. № 2064.
10. Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 1999 року № 152.
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 лютого 1999 року № 140 "Про порядок фінансування робіт із запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків".
12. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС, затверджені наказом

МНС від 07.05.2007 № 312.

13. Правила международной перевозки опасных грузов по железной дороге (приложение 1 в добавление в «Единые правила международной перевозки грузов по железной дороге» к КОТИФ. Организация Объединенных Наций, Нью-Йорк и Женева, 2002 г.) (Правила міжнародного перевезення небезпечних вантажів залізницею).
14. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). Київ, 1997 р.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://www.win7.ucoz.ua/>.
2. <http://zakon.nau.ua/doc/?code=1068-17>
3. <http://www.twirpx.com>
4. <http://www.soldiering.ru>
5. <http://www.rhbz.ru>
6. <http://www.rhbz.info>
7. <http://plan-koncept.ru/index.php/rhbz>
8. <http://www.atom44.ru/home/1/19>
9. <http://discovery.nemiga.info/nuclear/avariya-na-aes.htm>

Укладачі:

Начальник кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки, к.т.н., доцент полковник сл. цз.

І.О. Толкунов

Начальник навчальної науково-дослідної лабораторії піротехнічних та спеціальних робіт кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки, д.т.н., с.н.с., полковник сл. цз.

В.В. Тютюник

Доцент кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки, к.т.н., доцент

Г.В. Іванець

Викладач кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки капітан сл. цз.

Я.С. Кулик

Старший викладач кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки к.н.держ.упр., підполковник сл. цз.

С.А. Вавренюк